

NAUJIENOS

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

ETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

VOL. LXII

Price 15c

Chicago, Ill. — Šeštadienis, — Saturday, August 20, 1977

Nr. 196

DINGES IŠ JAV. PARK ATSIKIRADO KORĖJOJE

SMARKIOS ARTILERIJOS KOVOS EINA IZRAELIO - LIBANO PASIENYJE

Maskvos priemiesčio Puškino stotyje lūžo
tiltas, užmušdamas 10 keleivių

BEIRUTAS, Libanas. — Nežiūrint į Libano vyriausybės ir arabų karo vadų pastangas baigti kovas Izraelio pasienyje, gerai ginkluoti palestiniečiai nori išmūsti Libano dešiniuosius iš kelių svarbių strateginių pozicijų.

Niekam ne paslaptis, kad palestiniečiai būtų libaniečius partizanais išnaikinę, jeigu ne Izraelio artillerijos pagalba.

Izraelio kariai neina į Libano teritoriją, bet jie seka kovas, žino priešų pozicijas ir savo kanuolėmis juos taikliai apšaudo.

Palestiniečiai gali likti Libane

Iš Izraelio politikų pareiškimų matyti, kad palestiniečiai vargu galės įsistiprinti kairiajame Jordano upės krante.

Izraelio vyriausybė stengiasi paveikti jų administracijoje esančius arabus, kad atsikratytų palestiniečių. Izraelis nori arabams sudaryti tokias sąlygas, kad Izraelio administracijoje arabai geriausiai jaustųsi. Izraelis nenori leisti palestiniečiams įsistiprinti Izraelio pasienyje.

Izraelis nenori veržtis į Libaną, bet jeigu palestiniečiai įsistatys pasienyje, tai turės juos iš tų vietų eliminuoti. Arabų tarpe eina kalbos apie leidimą palestiniečiams pasilikti Libane.

Pėsti sulaužė geležinį tiltą

Puškino, Rusija. — Praeitą trečiadienį Maskvos priemiesčio Puškino sulūžo geležinis tiltas, leidęs keliavimui iš vienos kelio pusės pereiti į kitą. Puškino miestelis yra apie 20 mylių į šiaurę nuo Maskvos. Kiekvieną dieną traukinys veža vienos gyventojų į Maskvą įvairiems darbams ir pareigoms.

Praeitą ketvirtadienį didokas žmonių būrys, išlipęs iš traukinio, tiltuėjo kiton pusėn, kad pasiektų namus. Tiltas lūžo ir apie šimtas pėsčiųjų krito iš 30 pėdų aukštumos. Dešimt pėsčiųjų užsimušė vietoje, o daugelis sužalotų buvo nugabenti į ligonines. Tiltą neprižiūrėjo ir nedažė. Jis buvo supuvęs.

Sen. H. Humphrey serga vėžiu

MINEAPOLIS. — Senatorius Hubert Humphrey (D., Minn.) serga vidurių vėžiu, kurio nebegalima operuoti, bet daktarai tikina, kad gydymas chemiškais priemonėmis, galbūt, dar galės tęsti savo įprastą veiklą.

Padarius 4 valandų operaciją, nustatyta, kad jo pūslelėje buvęs vėžys, kurio H. H. H. sirgo pernai, išsiplėtė į dubens sritį ir persimetė į žarnas.

Lietingas, vėsus

Saulė teka 6:08, leidžiasi 7:45

TRUMPAI IS VISUR

Vyrams alimentai

BOSTONAS. — Massachusetts legislatura priėmė įstatymą, kad ir divorsuoti vyrai gali gauti alimentus. Tas bilis per senatą jau anksčiau praėjo. Betruksta abiejų rūmų apiforminimo ir gubernatoriaus parašo.

Gaisrai Kalifornijoje

BIG SUR, Calif. — Milžiniškas miškų gaisras Marble Cone kalno srityje apsuptas 145 mylių ilgumo ugnį sulaikančios juostos, jau beveik visiškai sustabdytas. Per 17 dienų degė miškai Los Padres nacionaliniame parke aplink Marble Cone pajuodavusią dykumą pavertė 174,000 akrų plotą. Gaisro gesinimas kaštavo apie \$10 milijonų. Kitame, 30,000 akrų Klamath National Forest plote miškų gaisras tebesiaučia nesunkintuojamai.

Rusai ašigalyje?

4 MASKVA. — Sovietų žinių agentūra Tass pasigyrė, kad „jūrininkų ir poliarinių tyrinėtojų amžių sapnas išsipildė“, nes „galingiausias pasaulyje ledlaužis „Arktika“ antradienį, rugp. 16 d. 8 val. ryto (Chicago laiku) pasiekė šiaurės poliusą.“

Britų-amerikiečių planas

RODEZIJOS ministeris pirmininkas Ian Smith pareiškė, kad Jungtinių Valstybių ir Didžiosios Britanijos siūlomas taikos planas netinka ir, kad jo paties planas susitarti su nuosaukiaisiais negrais „seksi geriau negu buvo tikėtasi“.

Badas Ghanos šiaurėje

LONDONAS. — Dėl sausros ir vietinės valdžios korupcijos, Ghanos šiaurinės dalies kaimuose prasidėjo rimtas badas, kaip britų labdaros organizacijos praneša. Kai kuriuose kaimuose žmonės pradėjo skaitlingai badu mirti. Padėtis ypač blogėja, kadangi kitos valstybės vengia gelbėti, prisibijodamos įžeisti šios Vakarų Afrikos valstybės valdžią.

Taikins Somaliją-Etiopiją

MOGADIŠU, Somalija. — Atvykusi iš Malagasy Respublikos taikintojų misija pradėjo pasitarimus su Somalijos valdžia, siekiant sustabdyti jau trys savaitės tikru karu virtusį su kaimynine Etiopija ginčą dėl Oga-den dykumos. Anksčiau Afrikos Vienybės Organizacijos pastangas tarpininkauti taikai atmetė ir Somalija ir Etiopija.

Artėjant audrai, žuvėdros stengiasi pavojaus išvengti. Jos vandens nebijo, bet nenori patekti į stipraus vėjo srovę ar pasimalyti skubančiai elektrai po kojomis. Pacifiko pakrantėje kantriam fotografui pavyko nutraukti vienišos žuvėdros pasukimą į krantą.

Dr. Mary Giryotas Idi Aminui nepatiko, labai pareiginga - 3 sušaudyti

CHICAGO. — Praeitą trečiadienį 70 metų sulaukusi Dr. Mary Giryotas paminėjo savo 50 metų darbą Chicago seniausioje Mary Thompson ligoninėje. Ji kartą į savaitę dar dirba operacijos salėje, o kitomis dienomis priiminėja ligonius, stovinius eileje ir laukiančius jos patarimo.

Praeitą trečiadienį ligoninės vadovybė ir tarnautojai, pagerbdami seniausią štabo narę, suurošė jai vakariene ir pasidžiaugė josios energija ir pareigumu. Dr. M. Giryotas yra senų Chicago lietuvių socialistų dukterė, tėvų išleista į mokslius, bet ir pati turėjusi darbu užsidirbti mokslui reikalingų pinigų. Dr. Giryotas turi šviesų protą, daug energijos ir moka taikyti medicinos naujoves pinigų neturintiems gyventojams.

Pucinskio nesėkmė

Sulaužė dešinę ranką

Chicago 41 seniūnijos seniūnas (41 wardo aldermanas) Roman C. Pucinski atvyko į Miesto valdybą ketvirtadienį su sugipsuota ir parišta dešine ranka. Pasiaikišino rankos kaulą sulaužęs trijose vietose tik ne goltą lošdamas, o paslydęs ant palieto aliejaus garaže, padėdamas savo sūnui sutvarkyti jo automobilį.

NAIROBI, Kenija. — Ugandos teatro veikalo rašytojas, nacionalinio teatro direktorius ir kultūros ministerijos vicesektorius trečiadienį „karo lauko teismo“ nusmerkti mirties bausme tučiuojau buvo sušaudyti „už prezidento Idi Amino įžeidimą“.

Ugandos sostinėje Kampala, Tautos Teatre buvo suvaizdintas veiklas, kuriame buvo prasitar-ta, kad Uganda neturi populiaraus lyderio. To užtekio.

Į Keniją perbėgęs Amino armijos karininkas Mutengo paspasakojė buvus dalyviu ekzekucijos veikalo autoriaus John Male, Kultūros ministerijos pasekretorius Marko Sebuliba, kurs buvo to vaidinimo atidaryme, ir Ugandos valstybinio teatro direktoriaus Dan Kintu. Kintu buvo paskirtas vieton buvusio direktoriaus, kurio lavonas buvo rastas sudegintame automobilyje. Amino jo nemėgo.

Visi trys buvo nugabenti per 20 mylių už sostinės į Bombos mechanizuoto bataliono kazar-mes, kur visagalis bataliono vad-das ir karo teismo pirmininkas pulk. Ali Jums įsakė karininkui Mutengo saugoti imtinus iki jų ekzekucijos. Visi trys imtiniai buvo basi, nuplėštais marškiniais ir sumušimų ženklais. Po ekzekucijos, Mutengo apsisprendė bėgti į Keniją, kur tūkstančiai ugandiečių yra pabėgę ir Idi Amino patylosis ka-tai kombinuoja.

Televizija auklėja vaikus žmogžudžiais

MIAMI, Fla. — Penkiolikame-čio Ronald Zamora, nužudžiusio ir apipilęsio 83 m. amžiaus kaimyną Effinorą Haggart, ad-vokatas Ellis Rubin pareiškė teisme, kad vaikų protus nuodi-ja TV rodomi ko žiauriausi smurto vaizdai ir kriminaliniai filmai.

„Kaip kaltinamasis (Ronald Zamora) savo nusikaltimą nu-pasakoja, tokį epizodą, filme aš pats mačiau prieš metus laiko“, pasakė Miami advokatas Rubin.

„Roney (Ronald) apsvaigintas tokiomis TV „dramomis“ įsivaiz-davo esąs aktorius ir pradėjo sa-vo rolę gyventi“, tvirtino jis. Zamora su 14-mečiu „draugu“ Darrel Agrella įsilaužė į Mrs. Haggart apartamentą Miami Beach, jos revolveriu ją nušovė, pasiėmė rastos \$415 pinigų ir nuvažiavo jos pačios automobiliu. Iš tų pinigų ir už automobi-lį gautą naudą Zamora savo 4 draugus apmokėjo viso savait-galio išlaidas Disney World prie Orlando.

BELFASTAS. — Tarp savęs kovojančios airių (katalikų ir protestonų) pusiau-kariškos gau-lės tiek išsigimė į gengsteriz-mą, kad iš gyventojų šautuvų ir bombų reikalams per metus išreikalauja mažiausiai iki \$1.7 milijono. Belfaste smulkūs biz-nieriai jiems „už apsaugą“ mo-ka mokesčius: katalikai moka IRA (Airių Respublikonų Armi-jai), protestonai moka Ulsterio Gynybos Sąjungai.

PROKURORAS BELL PRAŠE SUIMTI PARKĄ, ATGABENTI Į AMERIKĄ

Korėjos milijonierius papirkinėjo senatorius,
kongreso atstovus, valstybės tarnautojus

SEOUL, Korėja. — Korėjos milijonierius Tongsan Park, praturtėjęs ryžių prekyba, vakar atsidarė Pietų Korėjos aerodrome ir pareiškė, kad jis nutarė aplankyti sergančią savo motiną. Pasi-rodė, kad milijonierius Park Londone nusipirko lėktuvo bilietą kito žmogaus vardu, kad pasienio sargai ir aviacijos vadovybė ne-žinotų, kad skrenda milijonierius Tongsan Park

Palestiniečių bombos sproginėja Izraelyje

TELAVIVAS. — Netoli Afu-la miestelio farmos antradienį važiuojančiame autobuse spro-gusi bomba sužeidė 8 žmones. Palestinos partizanai pasigyrė, kad tai jų darbas. Prieš 3 die-nas, šeštadienį Jeruzalėje vieno namo kieme sprogsi vamzdyje įtaisyta bomba nieko neužmušė, bet per liepos mėnesį serijoje atakų vienas asmuo buvo už-muštas ir daugiau kaip 60 su-žeistų.

C & NW gavo \$660,000 darbininkam samdyti

CHICAGO. — Darbo departamentas trečiadienį paskelbė Chicago ir Northwest geležin-kelių sudarytą \$660,000 kon-traktą, iš tos sumos samdyti ir apmokinti darbų Vietnamo ka-ro eros bedarbius veteranus. Tuo kontraktu bus galima sam-dyti 482 asmenis ir tai skaito-ma pirmuoju stambesniu de-partamento skyriaus Help lai-mėjimu vystant industrinių darbų apmokymo ir darbas ap-rūpinimo programą.

C and NW geležinkelio direk-torius darbo reikalams John D. Crawford pasakė, kad ir ne ve-teranai, kiti asmenys galės būti priimami į tą programą, pavyz-džiu ekonomikai nuskurdę jau-nuoliai tarp 18 ir 24 metų am-žiaus, ilgą laiką buvę be dar-bų ir darbininkai iš šeimų, tu-rinčių metinių pajamų mažiau kaip \$10,000.

Suinteresuotiem patarta kreip-tis į Illinois State Employment Service.

Narkotikai nebe madoje?

WASHINGTON. — Heroino ir morfijaus vartotojų mirimai Detroit, Los Angeles ir San Francisco miestuose per pirmus tris šiu metų mėnesius drama-tiškai sumažėjo, kadangi nar-kotikų gavimas kontrabandinin-kams žymiai pasunkėjo, paskel-bė DEA (Narkotikų draudimo administracija). DEA adminis-tratorius Peter B. Bensingers praneša, kad mirimų nuo narko-tikų sumažėjo Detroit 73 nuo-šimčiais, Los Angeles 53% ir San Francisco 58%. Mirimai nuo heroino lyginant su 1976 m. pusmečiu visose JAV-bėse su-mažėjo 21%.

Korėjos vyriausybė atsiuntė

Parką į Ameriką, kad jis susipa-zintų ir bandytų paveikti Ame-rikos senatorius, kongreso at-stovus, valstybės tarnautojus ir įtakingesnius politikus Pietų Korėjos nauda. Park Washing-tone turėjo įsisteigęs „mošnią istaigą, iš kurios jis labai skl-an-džiai operavo. Jis ne kyšius siū-lė politikams, bet „dovanas da-lino“. Jis įstūmė į nepaprastai didelę bėdą visą eilę Amerikos politikų, kurių karjera gali bū-ti baigta.

Be nusamdyto puošnaus ofi-so, Park buvo pasamdes kelias gražias sekretores, kurios buvo patarėjos ir glaudžios bendradar-bės. Jos užmegzdavo pažintis su įtakingais kongreso atstovais, suvedavo su Parku, aptardavo galimybes padėti Pietų Korėjai, o vėliau gaudavo stamboką su-mą pinigų. Tai buvo kyšis už pažadą įtikinti vyriausybės na-rus skirti stambesnę paramą Korėjai. Korėjos vyriausybė reikalavo didesnės paramos iš Amerikos, o vėliau stambiomis sumomis išleisdavo įtakingiems politikams papirkinėti.

Laimė, kad ne visi kongreso atstovai sutiko imti kyšius iš Parko. Buvo ir tokių, kurie už-draudė net savo žmonoms imti kyšius iš turtingo korėjiečio. Vieno gubernatoriaus žmona pa-ėmė \$10,000 „dovaną“ iš korė-jiečio, bet kiti informavo prokur-atūrą apie nešvankų draugin-gos valstybės atstovo elgesį. Pro-kuratūra pradėjo tyrinėjimą ir kongreso atstovų apklausinėjimą. Reikalas pasiekė kongreso etikos komitetą, kuris ryžosi klausimą iš pagrindų iširti.

Tuo tarpu „geraširdis“ mili-jonierius, pajutęs pavojų, dingo iš Washingtono. Atrodė, kad jis spruko į Pietų Korėją, bet ten jis nevažiavo. Jis nuskrido į Londoną ir ten tūnojo, kol ry-žosi, prisidengęs svetimu vardu, pasiekti Seoul miestą ir pasaky-ti, kad nori pasimatyti su ser-gančios motina.

Kongreso etikos komitetas pasamdė teisininką Leoną Ja-worskį vyriausiu savo patarė-ju, o prokuroras Griffin Bell įsa-kė suimti ir atvesti Tongsan Parką į prokuratūrą, kad išdes-tytų padarytą skandalą ne tik senatoriams, bet ir kitiems ame-rikiečiams. Kartu su Parku Amerikoje glaudžiai bendradar-biavo korėjietis tikybinkas Monn. Dabar Jaworskis prašys vyriausybę, kad kreiptųsi į P. Korėjos prezidentą, suimti Tong-sun Parką ir atgabenti jį į Ame-riką ir liudyti apie padarytus papirkinėjimus.

"DRAUGO" PREMIJUOTA ROMANA PERSKAICIUS

(Tęsinys)

Jei šis gabaliukas būtų romane, kuris vaizduoja senųjų emigrantų gyvenimo detalę — tvar-koj, gerai, deja, atsižvelgiant į šio romano paskirtį ir struktūrą, aprašymą reikia laikyti simboliniu senosios lietuvių emigrantų veiklos pavaizdavimu.

Amorikiečių lietuvių emigrantų darbai ir veikla yra tokia šviesi ir šakota, kad nėra žodžių tam apibūdinti. Ir ji, ta veikla, nepasibaigė.

Parapijos veikla, organizacijos veikla. Prisiminkime vien tik vyčius. Mes, naujieji ateiviai, dažnai turime gėdingai nuleisti akis, pamatę kokią didelę jų meilę Lietuvai, kurios jie nėra net matę, ir koks gilus jų siel vartas dėl Lietuvos ištikusios nelaimės. Verčiau K. Almenas būtų aprašęs, kaip senoji išeivija movėsi nuo sustingusių, sunkaus darbo iškraipytų pirštų su-tuoktųjų žiedus ir auksinius laikrodžius, kad galėtų suteikti paramą besikuriančiai nepriklausomai Lietuvai.

Dabar pažūrėkime kas atstovauja pabėgėlius nuo komunizmo, populiariai vadinamus "dypukais".

Milicininko teta Naudžiuvienė, pensininkė, patogiausiai Floridoje. Štai kelios autorius mintys: "...Už vandenyno liko jos jaunystė, liko ir sustingo tenai. ...praeitis tapo savotišku malonių atsiminimų šaltiniu. Daugiau nieko Naudžiuvienė ir nebegeidė iš jos". Čia autorius kartoją bendradarbiuotojų su komunistais iki kaulo įgrisusią banalybę apie praeitį jaunystę. (Užmiršo pridėti apie sustojusius laikrodžius!).

Dabartiniai pensininkai yra gyvi liudininkai nepriklausomos Lietuvos atskirimo iš griuvėsių. Tai liudininkai, kai maža, darbšti tauta per trumpą laiką sugebėjo politiniai, ekonominiai ir kultūriniai įsijungti į laisvų, kultūrinių Europos tautų šeimą.

Lietuvišką visuomenę riša su pavergtą tautą tūkstančiai gijelių. Ne tik palikta jaunystė, bet laisvos Lietuvos laikotarpis tebėra prisiminimuose kaip saulėtas pavasaris. Prarastos laisvės padaryta žaizda tik kartais lyg apgyja, bet kiekviena žinutė apie pavergtos tautos kančias tą žaizdą atnauja. Tas pats yra anapus. Tik laisvos Lietuvos prisiminimas ir jaunimui ir senimui teikia jėgų heroiskai kovoti prieš milžiną pavergtą. Tai žinome.

Dabar imkime vieną iš pagrindinių personažų Vilnių Sadauską - Kostą Vidugirį. Vilnius Sadauskas kaip charakteris gan blankus, neįtikinantis. Būtų su-prantama, nes tai tik Kosto Vidugirio impersonifikacija. Deja, autorius Vidugirio žodžiais sako štai ką: "Aš Vilniumi tapau, o nepasivadinau. Atsiminkite, mes vienas kitą labai gerai pažino-jome". Tai leidžia Vilnių Sadauską nagrinėti kaip atskirą asmenį. Milicininkas jį susitinka lietuvių parengime. Kaip žino-me, visi lietuvių parengimai turi tautinį bei kultūrinį tikslą. Autoriui tai paminėti būtų nepa-togu, todėl jis milicininko pus-brolio žmonos žodžiais taria: "Rengia Moterų komitetas kaž-kokią labai garbingą progą, tik pamiršau kokią..."

Parengimo dalyviai be jokių aukštesnių interesų: gerai už-valgyti, gerai išgerti, pašokti. Išsipuosis ponutės domisi tik viena kitos suknelėmis ir plet-kavoja, pletkavoja... Tokia ir Sadauskienė, nors pristatoma kaip visuomenės veikėja.

Pats Sadauskas pristatomas kaip malonus, pareigingas (ypač pareigingumas visur pabrėžia-ma), visų gerbiamas žmogus, einas atsakingas pareigas chemijos kompanijoje ir turin-

gai įsikūręs. Žiauriai atstumia svečią milicininką, išvadinamas provokatoriumi...

Koks jis iš tikrųjų? Jausda-mas pareigą patenkinti tuščios žmonelės norą prabangiai gyven-ti, pasistato liuksusinę reziden-ciją, paskęsta skolose. Neberas-damas išeities, išeikvoja kom-panijos pinigų. Nemoralūs san-tykiai su sekretore.

Norėdamas išsikirti su žmo-na, paprašo savo draugą menininką Tonkūną jį suvežti, kad tuo būdu patenkintų pareigos jausmą, prisilindama skrybų našta ant savęs. Na, tegu kal-ba jo draugas Tonkūnas: "...O jį palikdamas, arba, sakykim, susidedamas su kita ir šiaip iškodamas skrybų, jis būtent, tai būtų padaręs. Bet jei jį pati susižavi kitu... Matot, tada ji lieka pametusi vyrą. Jos mar-kė nenukentėjusi."

Vaikus Sadauskas vis moko būti lietuviškas, vis primena, kad kalbėti lietuviškai. Tėvo pa-staigos nepada: pasileidusi dukte Eglė gyvena su tokiais pa-pasileidusiais žydais Dovydu, o su nus Algis, hipis, nevengias ir narkotikų, visai nekreipia de-

mesio į tėvo pamokslus. Dailės dėstytojas Tonkūnas, laikas save estetui, mėgstas pra-bangą — išglebęs, be principų, be charakterio senbernis.

Sadauskienė suvežti jį nepasiseka, bet jį patį suvežio-ją Sadauskų dukra Eglė. Pasi-leidusi mergina, jo apsilanky-mo pas Tonkūną, jam pareikia: "Žinai, aš dar nesu aštuonioli-kos... Išsikraustyti iš Baltimo-rės ir palik mano mamą, arba aš eisiu į policiją..." Tonkūnas išvyksta į Čikagą.

Šitaip reikalingas susipaio-nus, Vilnius Sadauskas insceni-juoja žuvimą ir... palikęs šeimą vėl tampa Kostu Vidugiriu.

Tai taip nupiešta naujoji išeivija, Sadauskas vaizduoja sun-kiu darbu ir gabumais prasimu-siusius į aukštesnes vietas mūsų tautiečius, Tonkūnas — inte-lyktualus, išvirkkęs Eglė ir hi-pis Algis — lietuviškai jauti-ma. Visi kiti "Makus" šešeriai: pabalgęti, pagerti, praturti.

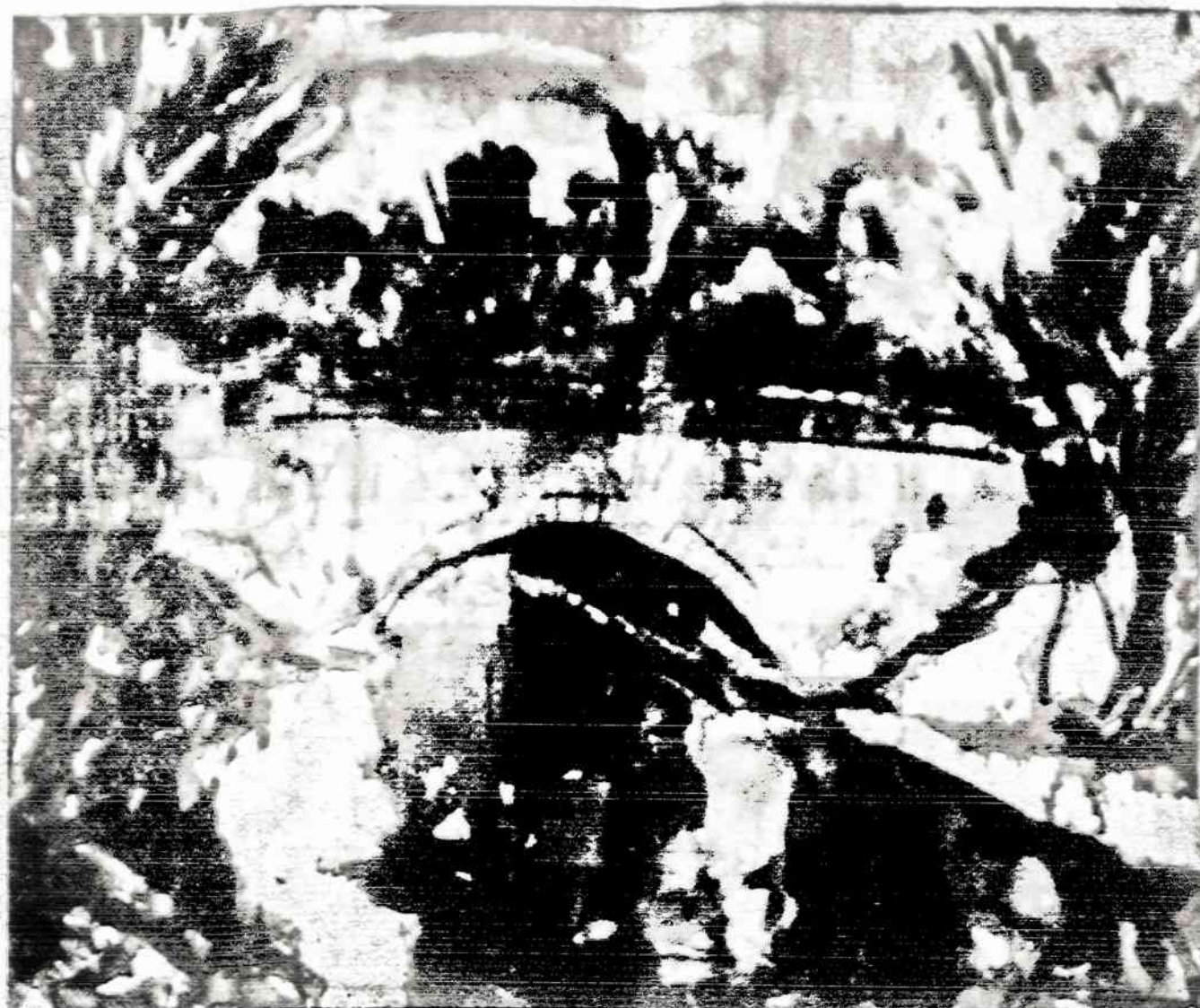
Negeriau pavaizduoti ir ame-rikiečių. O Donelis, katalikas dirbas kartu su Sadausku kaip inžinierius — sūkęšis, niekšas, girtuoklis, pasileidėlis. Kiti irgi sukčiai, melagiai. Policijos pa-reigūnai — vaikiškai nesusi-gauja, ištiže.

Ar knygoje teigiamų persona-žų nėra? Yra, yra! Kaip anksčiau minėta, romano herojus ta-rybinis-milicininkas Vėbra, šioje menkystų minioje, išskyla, kaip tobulo žmogaus idealas: patrio-tas, gabus, inteligentiškas, ne-įsapaikytas gudrus ir pastabus. Nenuostabu, kad ir hipis Algis, dar sielos gilumoje ne visai su-gedęs vaikas, prie milicininko prisiriša.

Labai šiltai pavaizduotas Ci-cero komunistinių knygų platin-tojas Petras Doveika.

Su žmogiškom silpnėm, bet labai mielas Kostas Vidugiris. Vilnius Sadauskas atsiskė kal-bėti su milicininku, tuomi pa-neigdamas bendradarbiavimo su komunistais idėją, bet kartais, vienu metu, iškildavo Kostas Vi-dugiris ir parašydavo straips-nius į čionykštę spaudą, tokį bendradarbiavimą užgirdamas... Pasirašydavo inicialais "K. V."...

Romane nei religiniai nei mo-raliniai principai neegzistuoja.

BR. MURINAS

Tiltas (Akvarėlė)

SŪDUVOS ŪKININKŲ STREIKAS

(Tęsinys)

Be nuovados viršininko Lietuvninko, dar streikininkai kai nužudė vieną seniūną. Daugiausia streikininkai savo priešų ūkius degino. Ne dagtukų padegdavo, bet specialiu užtaisais. Gyventojams buvo nesuprantama, kaip galėtų kilti gaisras, kai ties ta vieta jokio žmogaus nesimatė ir niekas tokiam aukštyje negalėjo kibirkštinti už krėsti. Ši padegimo būdą negreit policijai pavyko išsiaiškinti. Ypatingai gerai reikėjo apžiūrėti pailsavietes ir ieškoti padegimo pėdsakų. Vienoje vietoje buvo pastebėta maža, jau ugnies deformuota bonkutė, maždaug ties ta vieta, kur pradėjo degti. Ji atsargiai su pelenais buvo paimta ir pasiųsta kriminalinės policijos laboratorijai iš-tirti. Laboratorija, rodos, toje bonkutėje rado medžiagų pėdsakus, iš kurių atspėjo padegimo būdą.

Užtaisas buvo daromas taip: į mažą bonkutę pripilama siera rūkštis, užkišama popieriniu kamšteliu ir įdedama į cukraus pudros su bertoletu druska mišinį, supiltą į maišuką. Užtaisą įkišdavo į šiaudinį stogą. Siera rūkščiai praėdus popierinį kamštelį, sierra susijungdavo su mišiniu ir staiga užsiliepsnodavo — ir gaisras.

Kaip ir kiekviena kova, taip ir streikas be aukų neapsiejo. Buvo nukentėjusių ūkininkų, nukentėjo ir kita pusė — policija ir streikininkų priešai. Ar streikas pasiekė kokių ūkininkams laimėjimų, sunku atspėti, nes viena pusė aiškina vienaip, kita — kitaip. Šiuo reikalu dar bus kalbama nepatenkintiems nuotrupomis atsakyme.

KARAS IR JO PASEKMĖS

Streikas baigėsi, ekonominė krizė kiek atslūgo, bet apie mūsų mažą valstybę, didžiųjų kaimynų paangėje pradėjo kauptis politinė audra. Neįprastas ūpomaus skraidymas nieko gero nežadėjo. Sūduvos gyventojose pastebėtas susirūpinimas dėl ateities. Ypatingas susidomėjimas tarptautine padėtimi staiga išliko 1939 m. rug-piūčio 28 d., kai buvo pašaukti ypatingiems pratimams atsargos kariai. Marijampolės miesto gatvės pasirodė daug tarnautojų karinės uniformose. Visi juto, jog artėja Vokietijos su Lenkija karas. Pas gyventojus nuotai-ka buvo nevienoda. Jokios Lenkijai nuojautos. Buvo linksma ir baisu. Linksma buvo todėl, kad tikėjosi, jog tu-ti Vilnių, baisu — kad vokiečiai neokupuotų Lietuvos. Kad Lietuva gali okupuoti Sovietų Rusijos imperijai — greičiau mažai kas tuo tikėjo.

Diena iš dienos politinės atmosferos tampa didėjo ir pagaliau 1939 m. rugsėjo 1 d. ankstyvą rytą sprogo. Apie 8 val. ryto po Marijampolės miestą pasklido gandas, jog jau nuo 5 val. Vokietija su Lenkija kariauja. Gyventojai klausėsi radijo, graibstė spaudą ir seka kaip vyksta ka-ras. Kitą dieną ir vėliau, dažnai galejai gatvėje išgirsti tarp pažįstamų tartum pasisveikinimą "natchodzu 52" ir panašiai.

Karui su Lenkija einant prie pabaigos, staiga žinia: Sovietų Rusija žengia ne tik į Lenkiją, bet veržiasi ir į Vilniją. Nors žmonės tikėjo, kad Lietuvos santykiai su sovietais draugiški, tačiau juto, jog kažkas ne taip. Mies-te pasirodė iš Suvalkų trikampio žydų pabėgėlių.

Netrukus Lenkijos "mocarstwo" (galybė) krito, ir dargi labai greit. Išryškėjo, jog "galybė" buvo priešmer-dintą (turint galvoje su Čekoslovakija dėl Tiesimo) arba prieš dešimt kartų mažesnę valstybę (Lietuvą). Senas lietuvių priešas prašė Lietuvos prieglobščio. Priėmė kaip svetį, be nirtulio, be priekaištų, be keršto, bet ne vi-si lenkai už tai bent gerų žodžių užsiminė, priešingai — lenkų garbinama artistė užsienyje. Lietuvą apsmelžė.

Tuo pat metu raudonasis Maskvos despotas pašau-kė pas save Lietuvos vyriausybės atstovus pasitarimams. Nors Maskva prabilo gražiais žodžiais ir pažadais, tačiau reikalavimai buvo drastiški — parodė geležinius pincius ir stiprią virvę. Ir 1939 m. spalio 10 d. prasidėjo Lietuvos kančių pirmoji fazė — buvo pasirašyta Lietuvai nenau-dinga sutartis. Iš lėto, kaip pastatytame virti puode vanduo, kilo sovietų politinių priekaištų burbuliukai.

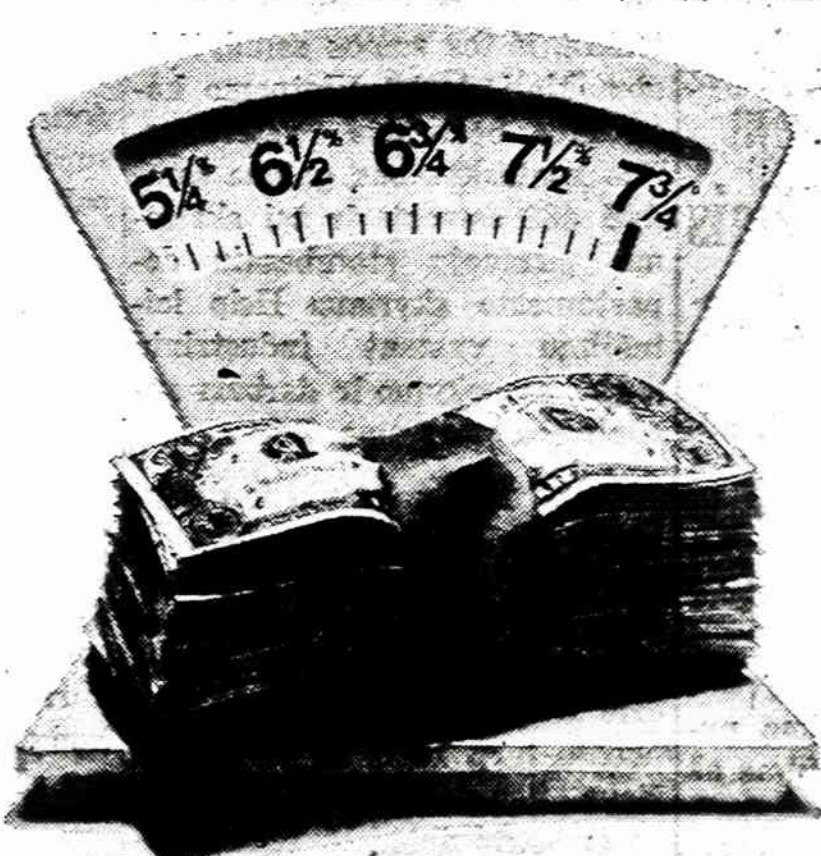
Spalio 11 d. ryte jau visi miesto gyventojai žinojo, kad Sovietų Rusijos imperialistai grąžina Lietuvai Vil-nių, bet tik mažą dalį Vilnijos. Vieni džiaugėsi, kiti nus-tebo: kodėl sovietai nesilaiko 1920 metų sutartyje apra-šytų Lietuvos sienų? Kuriems galams reikalingos Lietu-vai raudonosios armijos bazės?

Miesto sode įvyko džiaugsmui pareikšti mitingas, bet be didelio entuziazmo. Gyventojai kažkodėl intuy-viai juto, jog džiaugtis lyg ir nėra ko. Kiekuriems tar-nautojams buvo įsakyta pasirošti vykti į Vilniją.

(Bus daugiau)

RELO
254-8500
RELO
254-8500

Another good reason to come under our wing.

We help your money put on more weight.

YOUR MONEY IS DIFFERENT THAN YOU. The more weight it puts on the better. The fatter it gets the healthier it is. But it doesn't get that way all by itself. You have to plan ahead to make it grow. And that's where we can help — with our higher-than-bank interest rates.

LOOK WHAT IT CAN DO! The chart at left shows all the higher-than-bank interest rate accounts we have to offer. You decide how much you want to save, how much

7.75%	8.17%
7.75%	7.90%
6.75%	7.08%
6.75%	6.81%
5.75%	5.39%

interest you want to earn and which Standard Federal account is right for you.

WATCH YOUR MONEY FATTEN UP. Once you've opened a passbook savings or certificate account at Standard Federal, just sit back and watch your money grow. We give your money the interest it needs to really put on weight. The interest you can count on to make your financial picture brighter and more secure.

START RIGHT NOW. Stop by the Standard Federal office nearest you and open an account that gives you higher-than-bank interest rates and "fat money." It's the easiest way to make thin money put on weight in a hurry.

Come under our wing. We care what happens to you.

STANDARD FEDERAL SAVINGS

Home Office: 4182 Archer Avenue, Phone: 847-1140
 Branch: 201 West Calumet Boulevard, Phone: 882-1140
 Lombard: 23 West Main Street, Phone: 627-1140
 Downers Grove: 5100 Forest Avenue, Phone: 983-1140

SKAMBINKITE DABAR I VERTINTI JŪSŲ NAMĄ

ERWIN J. MICHAELS

4637 S. LAUREL AVE. (Prie 44-48)

RELO
254-8500

RELO
254-8500

Kanados naujienos

Pagerbė visuomenės veikėjus Stasį ir Mariją Jokubaičius, jų 25 m. vedybų sukaktuvių progą

Pagerbimo pokylis įvyko 1977 m. liepos 30 d. Toronto Lietuvių Namuose 7 val. vak.

Iš St. Catharines į pagerbimą vyko kartu su Povilo Lukšio šaulių kuopos, Ramovėnų ir Bendruomenės pirm. A. Setiku. Iš St. Catharines, iki Toronto yra apie 70 mylių, todėl išvykome porą valandų anksčiau, kad galėtume nuvykti laiku. Kelionė buvo sėkminga ir 6:30 buvome Toronte prie Lietuvių Namų.

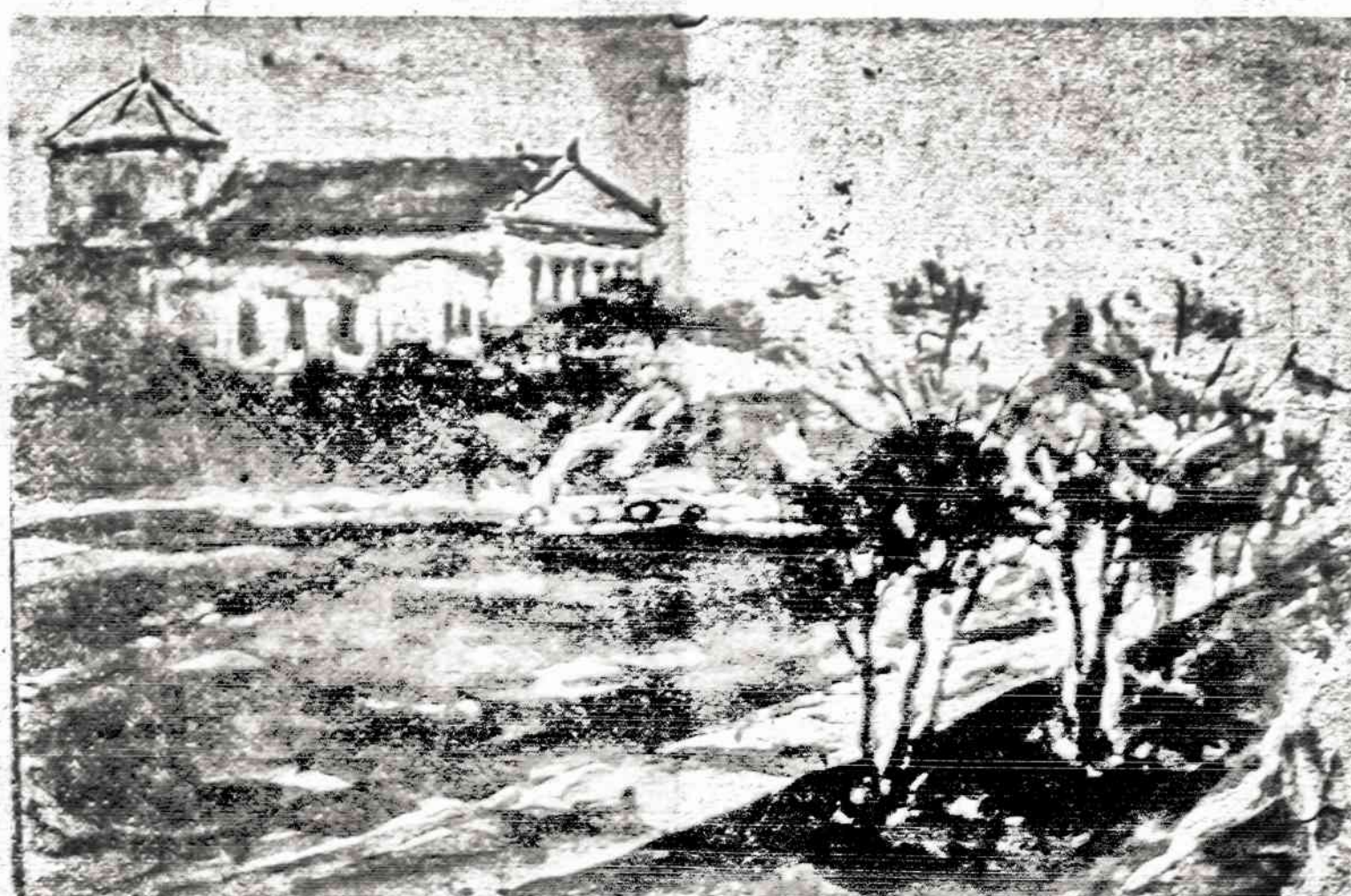
Diena buvo šilta ir eidami Lietuvių Namus kalbame: ar bus tinkamai vedinama salė, ar nereikės prakaituoti. Pasirodo, kad Toronto Lietuvių Namai turi tinkamą vedimo sistemą ir nežinint karštų dienų visos salės yra gerai vėdinamos.

Išenge Lietuvių Namus, tuojau pastebėjome, kad S. ir M. Jokubaičių pokylis yra "Saulė C" ir 6:40 turėjome garbės paspausti rankas gerbiamiems E. ir M. Jokubaičiams. Jų dukrė Danutė, įvairkė svečių registraciją ir purodė sėdimas vietas.

Kad ir anksčiau nuvykome, svečių buvo jau pusė salės, o 7 val. vak. jau visi stalai buvo užimti ir po oficialaus paskelbto laiko mažai kas su mažu pavėlavimu beavyko. Svečiams renkant foto kameros blikiu ir žymieji svečiai kanadiečiai ir

lietuviai, atvykę į Jokubaičių pagerbimą buvo fotografuojami. Pagerbime dalyvavo buvęs ministras parlamentaras Dr. S. Haidasz, Toronto miesto burministras T. O. Donohue negalėdamas dalyvauti, pasiuntė specialų atstovą (pavadės nebepamenu) su specialia ir oficialia dovana: dvi vertingos taurės, kuriose įgraviruotas Toronto miesto herbas ir prie dovanos miesto burmistro lydraštis, su linkėjimais. Kanados Liet. Bendr. pirm. J. R. Simanavičius su ponia, Liet. Kankinių parapijos klebonas kun. P. Azubalis, Toronto Lietuvių Namų pirm. J. Strazdas su ponia, Šaulių Rinktinės vicepirm. Ig. Petrauskas iš Montrealio ir kt.

Pokylis ceremonija pravedė radijo valandėlės "Tėvynės Prisiminimai" vedėjas J. Simanavičius. Svečių stalą palaimino kun. P. Azubalis. Vaisės pradėjo su šampanu ir vynu. Gardaus įvairaus malsto pasistiprinę sekė kalbos. Iš kanadiečių reikšmingą kalbą pasakė buvęs ministras, parlamentaras Dr. S. Haidasz. Kalbėtojas apibūdino St. Jokubaitį kaip gabų asmenį, tinkamą bet kokioms pareigoms atlikti. Taip pat gražiai kalbėjo ir Toronto miesto majoro vardu siųstas atstovas, kuris baigęs kalbėti įteikė Toronto miesto burmistro dovana. Iš lietuvių kalbėjo Kanados L. Bendruomenės pirm. J. R. Simanavičius, Liet. Kankinių parapijos klebonas kun. P. Azubalis, Toronto Lietuvių Namų pirm. J. Straz-

M. Sileikis

Riverview Parkas (aliejus)

das, Šaulių Rinktinės vicepirm. Ig. Petrauskas iš Montrealio, Povilo Lukšio šaulių kuopos, Ramovėnų ir L. Bendruomenės pirm. A. Setikas iš St. Catharines, Toronto "Baltija" šaulių kuopos pirm. P. Jonikas, Toronto "Vlado" Putvio šaulių kuopos vardu (pavardės neprisimeinu). Tos kuopos pirm. yra St. Jokubaitis.

Sutikais visų vardu įteikė savo eiliuotą adresą, meniškai paruoštą dailininko V. Paskausko. Buvo sveikinimų telegramų iš okupuotos Lietuvos ir draugų danų iš Danijos. Taip pat buvo sveikinimų telegramų ir raštu iš Čikagos, Los Angeles, Klevelando ir Montrealio, Šaulių Rinktinės pirm. J. Šiaučulio ir kitų, daugiausia iš šaulių vienetų.

Reikšmingą žodį tarė ir su kaktuvinių dukrė Danutė Jokubaitytė. Ji savo žodyje išreiškė savo tėveliams padėką už išauginimą ir už išmokymą lietuvių kalbos ir tėvynės meilės ir t.t.

Danutė Jokubaitytė pagal tėvus pažįstu iš pat mažų dienų. Danutė iš jaunų dienų kartu su tėveliais lankė Lietuvos tautinių švenčių minėjimus, kultūrinius rengimus ne tik Toronte, bet ir už Toronto ribų. Danutė Jokubaitytė taip pat iš jaunų dienų išitraukė ir tautinę veiklą ir dabar priklauso Toronto Jaunimo Meno Ansambliui "Gintaras". Už tai priklauso kreditas S. ir M. Jokubaičiams, nes tik iš patriotų tėvų, vaikų išauga patriotais, kurie eina tėvų pėdomis, iš tėvų paveldi pajautimą.

JONAS A. SARKUS, Ph. D.

Kas čia dabar darosi?

★
Eurokomunizmas ir finlandizacija, Finlandizacijos kilmė ir jos esmė. Vergijos laikų sutartys. Finlandizatorių yra Lietuviuose

★
Pastaruoju metu yra madin ga kalbėti apie Eurokomunizmą ir svarstyti jo sąvoką. Ji kilo ir turi artimą ryšį su anksčiau atsiradusiu komunistų dominavimu Suomijoje sąvokos aptarimu.

Kad dirbti, galvoti ir aukoti savo jaunais jėgas lietuviškiems tautiniams reikalams yra garbinga pareiga.

Po visų sveikinimų kalbų Stasys Jokubaitis savo ir žmonos vardu išreiškė padėką dalyvavusiems svečiams už atsilankymą ir dovanas. Didžiąją dalį savo kalbos skyrė Lietuvos reikalams ir kvietė būti pareigingais gimtam kraštui — Lietuvai. Pakelti balsu pareiškė: "Aš, žmona ir dukrė Dana — mes esame "Lietuva", ir visi susijungę kartu būkime "Lietuva".

Tie giliai patriotiški Stasio Jokubaičio pasakytie žodžiai smigo į širdį kiekvienam svečiui. Jokubaičiui patriotišką kalbą baigus, svečiui audringai plojo.

Ilgiausių metų Stasiui ir Marijai Jokubaičiams!

J. Šarapnickas

kilmės yra estai, vengrai ir baskai, amžių bėgyje neatpažįstama pasikeitę, sukūrę skirtingus tautinius charakterius ir skirtingus papročius.

Idomi ir gana graudi tos vadinamos finlandizacijos istorija. Ji prasidėjo senai, labai senai. Suomijos istorijoje yra užregistruoti 42 karai bei sukilimai. Visi jie buvo prieš rusus bei Rusiją. Tuos visus karus bei sukilimus suomių pralaimėjo. Pralaimėjo, bet dvasia nepalūžo. Kovose tapo garsūs savo didvyriškumu, parodę nepaprastą meilę savo tautai ir laisvei, tapdami moraliniais laimėtojais, sulaukdami didžios pagarbos ir užuojautos iš viso pasaulio. Ne veltui suomių išdidžiai, bet su resignacija sakydavo:

— Kiekvienas suomių gali susitvarkyti su dešimčia rusų, bet ką jis gali daryti, kai atsiranda vienuoliktas?...

Nenuostabu, kad suomių poeilės didvyriškų kovų, nelygių skaičiais ne priemonėmis, po ilgų svarstymų, 1944 m. nutarė sustabdyti beviltiškas kovas ir derėtis dėl taikos bei išnaudoti visas galimybes gauti geresnes sąlygas. Tuo laiku rusai taip pat buvo linkę daryti nuolaidų, numatydami ateity pilnai įvykdyti savo politiką kartu su kitų rytų Europos valstybių okupacija ir visus pajungti į Sovietų Sąjungos sistemą.

Tokiu būdu gimė apgailėtina būsena švelnus finlandizacijos pavadinimas. Jis dabar jau plačiai linknuojamas gyvenime ir politikoje, įtaigodamas "savanorišką" respektą ir dominavimo pripažinimą. Sov. Sąjungai. Taigi finlandizacija reiškia dvasinę būsena bei nuotaiką, kuri pamažia valia priešintis rusams, o įtaigoja paklusti jų valiai ir norams.

Tikrąjį suomių turėjo prilipti gana sunkias sąlygas. Nesukant politinės priklausomybės, jie apsiėmė sumokėti Rusijai 300 milijonų dolerių. Tokiai sumai padarė suomių nuostolių Raudonajai armijai, didvyriškai gindamiesi nuo agresijos ir kovodami už savo krašto laisvę. Tą sumą jie sąžiningai sumokėjo, kaip kadaise sumokėjo Amerikai savo skolas, kurias buvo gavę savo krašto gynimui nuo tų pačių rusų 1-jo Pasaulinio karo metu.

Politinėse taikos sąlygose suomių turėjo pasizadėti oficialiai laikytis neutralumo, bet tikrąjį be sąlyginiai palaikyti Sov. Sąjungos užsienio politiką. Suomų spauda ir kiti komunikacijos centri pagal tą sutarties punktą neturi teisės kritikuoti Sov. Sąjungą. Sutarties paragrafai dėl pabėgėlių yra labai panašūs į kadaise buvusių vergijos laikų priimtą Pabėgusių vergų aktą. Jis buvo pritaikytas (Nukelta į 5-tą psl.)

NAUJIENOSE GALIMA GAUTI ŠIAS NAUJAS KNYGAS:

1. Jurgio Jašinsko, JULIUS JANONIS, poetas ir revoliucionierius, poeto ir šeimos paveiksai, 266 psl., minkšti viršeliai\$8.00
2. Jurgio Jašinsko, MELAGINGAS MIKASAS LAISKAS, 72 psl., minkšti viršeliai\$1.50
3. A. Pakalniškio, METAI PRAEITYJE, PRISIMINIMAI, 296 psl., minkšti viršeliai\$5.00
4. A. Pakalniškio, ŽEMAIČIAI, ETNOGRAFIJA, 166 psl., minkšti viršeliai\$4.00

Persiųntimui paštu reikia pridėti 50 c. egzempliorui.

Knygas galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį arba Money

orderį tokiu antraštu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelius darbus. Pirma, jie padeda jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę aplinką bendruomenę ir parūpina fondus namams išgyti.

Taupykite dabar.

Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos dienos.

Išduodami Certifikatai, kurie neša iki

7 3/4%

palūkanų, priklausomai nuo įdėtos sumos ir jos išėmimo.

Investavimo knygelės sąskaitos neša

5 1/4%

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Istaigta 1923 metais.

Istaigos pietuose kiamas automobiliams pastatyti.

Tel. 421-3070

LIETUVOS AIDAI

Penkt. 9:30 - 10:00 v. v. - 1490 AM

Šešt. 8:00 - 10:00 v. v. - 106.3 FM

Sekmad. 9:30 - 10:00 v. v. - 1230 AM

Veda K. BRAZDŽIONYTĖ

2646 W. 71st Street, Chicago, Illinois 60629

Telef. - 778-5374

NAUJIENU RUDENS PIKNIKAS

IVYKS SEKMADIENI,

Rugsėjo 11 d. POLONIA GROVE

4604 ARCHER AVE. (prie 46-tos gatvės)

Visi lietuviai maloniai kviečiami į "N." pikniką Pradžia 12 val.

SODYBŲ PIEVELES

Nieko nėra gražesnio aplie namus, kaip gražiai išlynuojanti pievelė. Kiekvienas lietuvis didžiuojasi savo pievele. Amerikoje ne visur galima gražiai sodybų pieveles išauginti. Reikia patyrimo. Dabar yra išėjusi nedidelė 40 puslapių agronomo A. Šeštoko knygelė, kuri vadinasi

SODYBŲ PIEVELES

Knygelėje surašyta viskas, kad liečia pieveles. Aprašyta kaip žolę užauginti, kaip žemę tręšti ir prižiūrėti. Naujienose šia knygelę pardavinėja. Užvažiavusieji gali knygelę išgauti už \$1.25. Jei kas toliau gyvena arba nenori užvažiuoti, tai gali atsisiųsti \$1.50 čekį arba Money Order, o mes knygelę jam pasiųsime. Pinigus prašome siųsti tokiu adresu:

NAUJIENOS.

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

PUIKI KNYGA, PARASYTA SU MEILE LIETUVAI IR ŽEMDIRBIAMS

Dr. Juozas Daukarsas. ŽEMĖS ŪKIO VIETIMAS. Studija. Iliustruota Chicagoje 1966 metais paties autoriaus lėšomis. Knyga dviejų dalių: Žemės ūkio vietimo problemos ūkininkų krašte. II dalis: Žemės ūkio vietimas Lietuvoje.

Autorius savo žodyje rašo: "Jei liūdnas lietuvių tautos likimas nebūtų sutrukęs Lietuvos nepriklausomybės gyvenimo ir nebūtų sugriovęs gražiai išaugusių ir subliksčiusių Lietuvos politinių, ekonominių ir kultūrinių laimėjimų, šiandien, drąsiai galima sakyti, lietuvių tauta galėtų didžiuotis ir didžiuoti savo žemės ūkio kultūros vaisiais ir prilygti pačioms iškiliosioms Europos tautoms".

Knygos apie žemės ūkį atrodo tik žemdirbiams skaityti, kadangi absoliuti lietuvių tautos dauguma (88.12%) buvo ūkininkai ir po pasaulį išlaikyti lietuvių absoliuti dauguma yra arba patys buvę ūkininkai, arba ūkininkų vaikai, reikia, kad ši knyga bus brangi abiejuose lietuvių daugumai, ypač kadangi knyga su tokiu meile Lietuvos žemei parašyta, kad pradėjus skaityti nebesinori pertraukti. Knyga autoriaus skiriama Lietuvai šiais žodžiais: "Dėkingas būnas — mylimai Tėvynei Lietuvai".

Knygos 300 puslapių su daug vaizdėlių ir lentelių, kainu tik \$5.00. Gaunama Naujienose.

Cekį arba Money Orderį siųsti tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608

Gavę pinigų, tuojau knygą pasiųsime.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

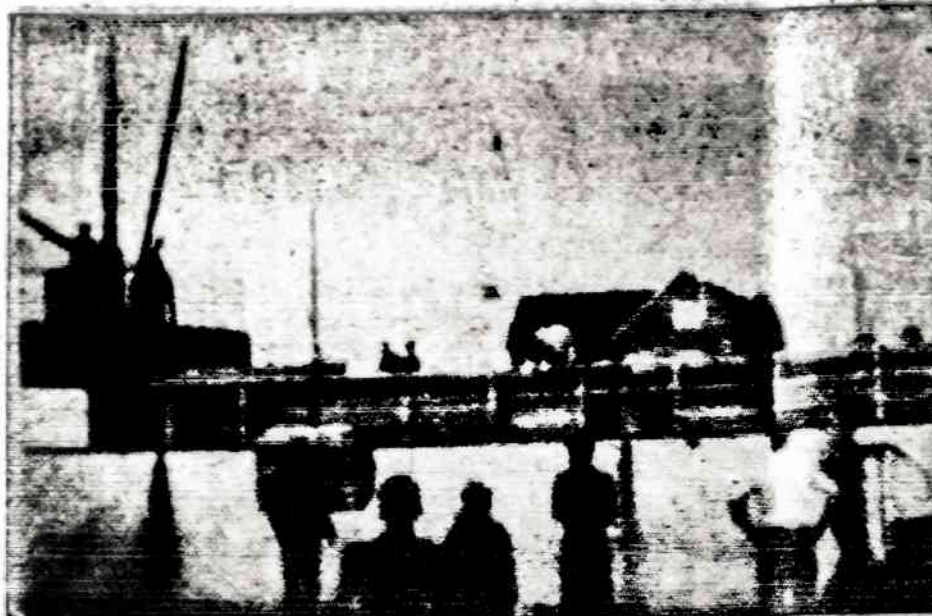
Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608, Telephone 421-6100

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
in Chicago \$30.00 per year, \$16.00 per six months, \$8.50 per 3 months. In other USA localities \$26.00 per year, \$14.00 per six months, \$7.00 per three months. Canada \$30.00 per year, other countries \$31.00 per year.	
15 cents per copy	

Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose:	
metams	\$30.00
pusei metų	\$16.00
tris mėnesiams	\$8.00
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitoje JAV vietoje:	
metams	\$36.00
pusei metų	\$18.00
tris mėnesiams	\$9.00
vienam mėnesiui	\$3.00

NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Sventosios uostas 1939 m.

dirbtuves ir dirbtuvėles ir parodyti jiems, kaip okupantais išmokė juos linksmintis.

Tarybinę valdžią 1918 m. Lietuvon vežė Vincas Kapsukas. Kapsukas į Lietuvą važiuojo "Penktajam Pskovo pulkui" vežimė. Visam žygiui ir Vakarų vadovavo gabus mo narchistų, perėjęs į komunistų partijos tarnybą, Michailas Tuchachevskis. Jo štabo viršininku buvo lietuvis Vytautas Putna. Raudonajai armijai pavyko užimti Vilnių ir prasiveržti beveik prie Varšuvos, bet visos Lietuvos rusai nepajėgė užimti. Ties Kaišiadorim rusams buvo duota per nosį ir tas "penktas pulkas" pradėjo trauktis atgal. Kartu su juo traukėsi ir Kapsukas. Jis dar norėjęs kaip nors užsikabinti, ir pasilikti, bet jam buvo aišku, kad be raudonarmiečių "tarybinės" valdžios lietuviams jis neprimes.

"Tarybinę" valdžią Lietuvoje atgaivino sovietų karo jėgos, įsiveržusios į nepriklausomą Lietuvą 1940 metais. Oficialiai buvo paskelbta, kad tą valdžią atgaivino Justas Paleckis su savo draugais, jau anksčiau perejęsiai dirbti sovietų imperializmui. Dar ir šiandien Amerikoje yra veikėjų, nesupratusių sovietų karo okupacijos reikšmės, ejo Paleckio sveikinti už didelių pakaitų padarymą. Bet svarbiausioji "tarybinės" valdžios atkūrėjų Lietuvoje buvo raudonoji armija ir specialios sovietų valdžios įgaliojimus turintis komisaras Vladimiras Dekanozovas. Jis įsakinėjo ambasadoriui Požniakovui, Sniečkui ir kitiems sovietinio imperializmo agentams.

Okupantas nepravėdė okupuotoje Lietuvoje jokių rinkimų. Jie net klastoją "rinkimų" ir vadinamą "liaudies seimą". Jeigu jis būtų sudaręs Lietuvos darbininkų, bežemių ir mažamečių valstiečių rinkimus, jį tarybas, kaip jis skelbė, tai tada dar būtų galima kalbėti apie tarybas Lietuvoje. Bet jokių tarybų ir jokių rinkimų jį mi nėtas tarybas Lietuvoje nebuvo. Buvo Paleckio ir Gedvilos vyriausybė, imanti įsakymus ne iš rinkimų tarybų, bet iš raudonosios armijos nepriklausomai Lietuvon atneštų ir lietuviams primestų pardsavėlių. Ta pati valdžia tuojau pradėjo įtakingesnių žmonių areštus ir turto grobimą. Miestuose rusai pirmiausiai išvalė krautuves ir medžių sandėlius, o vėliau pradėjo iš kaimų gurgulėmis vežti visas maisto atsargas. Kaimiečiai nenorėjo rusams atiduoti sunkiai uždirbtų javų, bet okupantas įsakė ant gurguolės pirmojo vežimo pasodinti akordeonistą arba smuikininką, kuris turėjo parodyti visam pasauliui, kad lietuviai savą norą ir džiaugsmingai veža į geležinkelio stotį nuvalytus javus ir pašarus.

Be areštų ir javų grobimo, sovietų karo jėgos okupantui pardsavusių lietuvių padedamos, pradėjo gaudyti įtakingesnius politinių grupių veikėjus, darbuštinis ūkininkus, geresnius mokytojus, ir juos tardyti. Tuo jau pagrobė laikraščių redakcijas, spaustuves, popie-

riaus atsargas ir visas spausdinto žodžio priemones. Jie neužmiršo paimti savo kontrolen radijo stoties, aerodromų ir karo medžiagos sandėlių. Lietuvoje neliko nei vienos šeimos, kuris nuo rusų primestos "tarybinės" valdžios nebūtų nukentėjusi. Daromą skriaudą atsimeinė ne tik vyresnieji, bet ir jaunimas. Prievarta primesta "tarybinę" valdžią visiems lietuviams buvo ir yra liudėsio diena.

Kai gudas V. Gavriukovas, gruzinė M. Turkija, gudas V. Rostovcovas ir gruzinai O. Čilačava, pašokę savo tautinius šokius Vilniaus teatre, žingsniavo Lenino prospektu Vilniaus gatvėmis, tai tas prospektas buvo tuščias. Lietuviai jiems neplojo ir jais visai nesigėrėjo. Atvykusiems linksmintojams buvo duota suprasti, kad čia nėra kuo linksmintis.

Kelione į Lietuvą džiaugėsi visi atvykusieji dainininkai ir šokėjai. Niekur kitur jie negalėjo tiek įvairių gėrybių prisipirkti, kiek jų rado Lietuvoje. Jie negalėjo suprasti, kaip Lietuva, pavergta, kaip ir kitos valstybės, pajėgė daugiau pagaminti, negu patys rusai.

Indianos įmonės tersia Sandūnus

Indianos Kopy Nacionalinio Parko administracija atmetė Indianos komunalinės įmonės pasiūlymus, kaip ji žada sulaukyti suteršto vandens tekėjimą į Michigano ežerą parko pakrantėse.

Vidaus reikalų sekretorius Cecil D. Andrus buvo tai įmonė davęs mėnesį laiko pateikti tvirtą savo firmos (NIPSCO) planą ir nurodyti, kada ir kaip ji žada sustabdyti savo suterštą vandenį leidusi į nacional. parko sritį.

Visi pasiūlymai pasirodė nepriimtini, nes neišsprendžia visiško nesavorybių nutekėjimo reikalo. Komunalinei įmonei buvo pastebėta, kad turėjo ganėtinai laiko pateikti priimtina planą ir terminą. Į tai įmonė atsakė klausimu: "esą ką reikiama, "ganėtinai laiko?" Parko administracijos patarėjas aplinkos mokslininkas Lee Purkerson atsakė: "Reikiama tiek laiko, kiek mums truks perduoti teisumą", kad priverstų įmonę pildyti jai priklausančią planą.

Purkerson pastebėjo, kad tarp NIPSCO (Northern Indiana Public Service Company) ir Parko administracijos iškilo ir kita problema. NIPSCO, nepaisant protestų, pradėjo Parko pašonėje statyti atominę jėgainę ir norėdama nusausti statybos vietą, pradėjo į ežerą pumpuoti kasdien apie 330,000 galonų nėsvaraus vandens, kas keleriojią dieną visai tos srities ekologijai.

Lietuvis — laikraščio redaktorius

Dabar gerokai paplitusi mėnesinė biznio laikraštis "American Business" redaguoja And-

rejus Kapociunas. Visi kiti gaus štabo nariai yra kitų tautybių asmenys. Kaip pats pavadinimas sako, laikraštis grynai savo turinyje talpina tik su bizniu susijusią medžiagą.

(J)

NEW DELHI. — Pirmadienį buvo areštuoti trys buvusios ministerės pirmininkės Indiros Gandhi artimiausi bendradarbiai, kaltinami korupcija. Be to, suimti septyni kiti asmenys, turėję santykius su Indiros vyriausybe. Suėmimai pradėti po to, kai dabartinio ministerio pirm. Morariji Desai vyriausybę baigė visą seriją tyrimų apie Mrs. Gandhi, jos šeimos ir daugelio jos kabineto ministrų bei kt. pareigūnų politinius interesus.

Indijoje areštuojami Indiros bendrininkai

* Vienas mano bičiulis skirstydavo savo kūną į tris aukštus: galvą, krūtinę ir pilvą. Jis pageidavo, kad viršutiniojo tyrimo ir apatiniojo aukšto gyventojai ties bausmę bausti gatyvi valkatas, kurie tokius nusikaltimus.

(G. K. Lichtenbergas).

Siūlo elektros kėdę žudikams vaikėzams

CHICAGO. — Gatvių valkatai ("punk") gatvėje prie Dan Ryan Expressway nušovus iš Floridos atvažiuosio sunkvežimio šoferį, žmogžudysčių miestelio policijos komandieris Joseph Dileonardi pareiškė antradienį reikalą "gatvių punkams" skirti bausmę elektros kėdėje. "Mir- ties bausmė bausti gatyvi valkatas, kurie tokius nusikaltimus.

CRANE SAVINGS and Loan Association

B. R. PIETKIEWICZ, Prez.

47 and Rockwell Street. Tel. Lafayette 3-1083

NEMOKAMAI VIETA AUTOMOBILIAMS

7% Mokama 4 metų Certificate, Mažiausia \$5,000 ar daugiau.

6 1/2% Mokama 1 metų Certificate, Mažiausia \$1,000 ar daugiau.

5 1/4% ON INVESTMENT ACCOUNTS

Taupmenos padėtos į reguliarias taupymo sąskaitas iki mėnesio 10-tos dienos duoda pelno dividendą už visą mėnesį. DIVIDENDAI MOKAMI KAS 3 MĖNESIAI

VALANDOS: Pirmadienį ir ketvirtį 9:00-12:00 ir 1:00-5:00; Antradienį ir penktadienį 9:00-12:00 ir 1:00-5:00; Šeštadienį 9:00-12:00. Trečiadieniais uždaroma.

V. KAROSAS

Radvila Juodasis

(Komentaras)

Toliau nesuprantama, kaip Bušackis galėjo pateikti "stebuklingą" 1564 m. Radvilos Juodojo atsi- vertimo mitą, kai, pagal tą patį Lukasevičių, antramė tome išvardinamos reformų bažnyčios ir mokyklos, įkurtos to paties Radvilos Juodojo tarp 1553 ir 1560 metų. Be to, Bušackis tik užuominu paminėjo Radvilos Juodojo išsėmą iš gaudy kalboje Simono Budny katekizmą ir visai nepaminėjo apie kilusią baltgudiškąją reformaciją kunigaikštijos žemėse.

Joseph Lukaszewicz savo veikle "Geschichte der reformierten Kirchen in Lithauen", išleistas Leipzige 1848 m., pačioje įžangoje nurodo, kad Lietuvos reformacijai dirvą buvo paruošęs husitizmas ir išstremti iš Černiovo trys rusų vienuoliai Teodosius, Artemius ir Tomas, kurie atvykę į Vitebską, Polocką ir Slucką reikalavo išmesti iš cerkvių šventuosius paveikslus, stovyklas ir skelbti "gryną Dievo žodį". Jonni Ziaurijam okupavus Polocką ir Vitebską, minėtų vienuolių pasekėjai buvo išnaikinti žiauriomis priemonėmis, o išlikę apie Slucką, Kopylių ir kituose Baltgudijos vietovėse įsijungė į reformatų Bažnyčią.

Radvila Juodasis matomai buvo susidomėjęs šiuo sąjūdžiu ir savo laiškuose Kalviniui akcentavo dvasinį Trejybės pradą, kas, pagal kun. V. Bagdanavičiaus, turėtų būti reformacijos pradžia. Galėjo reikšti norą padaryti reformaciją daugiau ortodoksų krikščionybės tradicijai. Bagdanavičius, vertelgęs Radvilos susirašinėjamą su Kalviniu ir kitais, plogais, priėjo išvadą, kad jo būta religinio genijaus. Ir tokį teiginį galima priimti už lietuvių gentis ir vieną lautinį vienetą. Katalikybė, dėl

tiesą, reikėtų pagrįdinau perstudijuoti Radvilos Juodojo poleminius raštus ir laiškus.

Viena yra aišku, Radvila Juodasis siekė pertvarkyti DLK šveicarijos pavyzdžiu commonwealtho pagrindais, palikdamas kiekvienai tautinei ir religinei grupei teisę išlaikyti savo savitumą, kurių laisves gintų bendra demokratine respublika. Lygiai ant tų pačių principų buvo pastatyta ir Amerikos respublika.

Netiesa, kad Radvila Juodasis nesusiprato tautos sudarymo problemas. Pagal pravesą Valakų reformą, karališkose valdose buvo įkurti laisvieji valstiečiai. Neturime aiškių įrodymų, bet žinant Radvilos Juodojo kalvinistinius įsitikinimus, jis būtų pradžioje panašią reformą pravedęs savo plačiose valdose, o vėliau ir visoje kunigaikštijoje. Be valstiečių išlaisvinimo iš baudžiavos, negalėjo būti sukurta laisva tauta. Imant domėn tuolaikinę DLK kritišką padėtį, galime surasti daug patiesimų, tuo, kad buvo priklausoma nuo Zygimanto Augusto sprendimų ir nusistatymo. Tame gludėjo Radvilos Juodojo nesėkmė ir bendrai Lietuvos reformacijos tragedija.

Lietuvių istorikai primeta Radvilai Juodajam, kad su kalvinistine reformacija plačiai praveręs duris lenkiškai įtakai. Užmirštama, kad iki reformacijos nebuvo bendrinės lietuvių kalbos. Tikriausiai nei Min daugas, nei Vytautas nekalbėjo lietuviškai, o vartojo įvairias tarmes ir vargą ar su visomis gentimis galėjo susikalbėti. Lietuvių gentis nuo seniausių laikų jungė ne bendrinė kalba, ne bendrinė tautinė kultūra, kurios tautai pat nebuvo, bet senovinė lietuvių religija. Katalikybė, grąžindama senovinę lietuvių religiją, tuo patį grąžino dvasinius pagrindus jungiančius lietuvių gentis ir vieną lautinį vienetą. Katalikybė, dėl

savo kosmopolitinio charakterio, negalėjo paruošti dvasinį pakaitalą senovės lietuvių religijai. Tą uždavinį turėjo atlikti Lietuvos reformacija.

Pirmąją Kolegiją Vilniuje buvo įsteigęs dr. A. Kulvietis, kurioje visi mokytojai ir mokiniai buvo lietuviai, kurie reformacijos idėjų poveikyje ruošė dirvą lietuviškai raštijai. Deja, pometų, dėl persekiojimų, turėjo pasitraukti į Karaliaučius, kuris tapo lietuviško raštijos ir tautinės kultūros centru.

Radvila Juodasis mėgino Vilniuje įsteigti universitetą ir tam tikslui buvo palikęs stambia sumą savo testamentu. Nėra mažiausios abejonės, kad įkurtas Radvilos Juodojo universitetas Vilniuje būtų tapęs lietuviško rašto, tautinės kultūros pagrindiniu židiniu, parūpindamas lietuviams dvasiškumą, rašto žinovus ir bendrai lietuvišką šviesuomenę.

Jei vokiečių valdomose prūsų, latvių ir estų žemėse, tie patys vokiečiai priėmė reformaciją savo pavergtoms baudžiuninkams sugebėjo parūpinti raštiją jų gimta kalba, tai ką bekalbėti apie Radvilos Juodojo ryžtą įsteigti savo universitetą? Tokį galvojimą patvirtina faktas, kad vien Londono Biblijos vertimo draugija yra parūpinusi viso pasaulio tautoms Biblijos vertimus, tuo prisidedami prie jų tautinių kultūrų subrendinimo ir laisvėjimo.

Radvila Juodasis nepadarė jokio nusikaltimo, kad pirmą parūpino Biblijos vertimą lenkų kalba, nes kaip politikas suprato, kad nelaimėjus Zygimanto Augusto prielankumo, nuo kurio priklausė visi jo užmojai, DLK savarankumas negalės būti apgintas.

Istorinės išvados

Radvila Juodasis mirė 1565 m., palikdamas DLK

labai kritiškoje padėtyje. Bušackis rašo, jog Radvila jautė, kad Lietuva gal paskutinį kartą savo istorijoje yra pasaukta epochinės reikšmės europiškam uždaviniui. Jeigu jis būtų išgyvenęs dar dvidešimt metų, gal jam būtų pavykę sulaukyti ne tik Lietuvos atsiverimą nuo reformacijos, gal ir Lietuvos tūmą 1569 m. nebūtų įvykęs, gal ir jo vadovybėje Lietuva būtų pavykę galutinai įveikti Maskvą, gal ir Švedijos vėliava tebeplėvesuotų ten, kur dabar pastatyta Petrapilis, gal dar ir Ryga su Livonijos žemėmis būtų, jeigu ne Lietuvos valdžioje, lai bent lietuviško Commonwealtho raitai, platesnės Baltijos federacijos partneriu... (pal. 234).

Istorikas, kaip mokslininkas, neprivalėtų užsiminti spekuliacijomis, vadinamomis "gal". Istorija, kaip ir kiti mokslai, turi vadovautis logika. Dar neįkėlus žmogui kėjos ant Menulio, jau mokslininkai buvo apskaičiavę kokia ten temperatūra, koks daiktų svoris, kokią atmosferą ir kitką, kas vėliau buvo patvirtinta praktiškai.

Jei maža ir balyginus neturtinga Anglija, priėmusi reformaciją, sugebėjo perbėgti Ispanijos kalbą ir tapti jūrų karaliene; jei dar mažesnę Švediją lenkinguose miškuose galėjo sutriuškinti imperatoriškas jėgos ir išgelbėti protestantizmą nuo sunaikinimo; jei maža Prūsija galėjo išaugti į didžiausią Vakarų Europos galybę, nepalidžius po toles laimėjimų pralaimėjimų; jei Amerika iš mažo protestantiško kolonijų išaugo į pasaulio galybę, tai, sekanti ta patra logika, Lietuvos reformacijos laimėjimas būtų užtikrinęs Baltijos erdvėje didžios galybės susidarymą.

(Bus Gaigalas)

Kas čia dabar darosi?

(Atkelta iš 3 psl.)

grįžti neapdairių rusų bėgį, sakiusį lektuvui pilotui skristi į Švediją. Tačiau Suomijos žmonės bėgį atžvilgiu neturi daug prieštarių, nors visi žino, kad padėtis bėgimui yra rizikinga ir gali pasitarkyti provokacijai.

Patys suomių, ypatingai technikai bei įvairūs pramonės specialistai, stengiasi išvykti į Švediją ir kitus industrinius kraštus. Nežiūrint, kad suomių savo individualiomis pajamomis užima 14-tą vietą, tačiau per pirmuosius 6 šių metų mėnesius iš Suomijos iškeliavo apie 3,500 įvairių specialistų.

Nors suomių yra pasigėrėti no drąsimo ir tokios pat laikysenos, tačiau laisvėjimas ten ne numatomas. Tokio laisvėjimo pastangos buvo pasireiškusios visą dešimtmetį anksčiau už Pragos pavasarį. Tik suomių nuotaikoms numalšinti nereikė-

jo durtuvų nė tankų. Rusai su-
tartinis ir įsakymais patvarkė,
kad Suomijos ekonomija pri-
klaustų nuo Sov. Sąjungos.
Tad 1958 m. vadinamosios
Naktinės šalpos periodu Sovietų
Sąjungos ambasadorius at-
šaukė prekybos sutartį ir tuo
privertė prasuomišką Suomijos
vyriausybę atsistatydinti.

Dabar Eurokomunizmo ma-
salu norima finlandizuoti va-
kary Europą. Finlandizavimo
žymės reiškiasi išeivijos lietu-
viuose. Finlandizatorių gausu
tilyt statytojų ir bendradarbiau-
tojų bei kitokiomis aplinkybė-
mis patekusių ant sovietinės me-
škerės tarpe. Poros Amerikos
lietuvių psichologų viešnagės
okup. Lietuvoje bei jų elgsena
rodo, kad finlandizacija ir Son-
nenfeldto doktrina bus vykdo-
mos dangstantis patriotizmu ir
net rezistencija, bet ji pasireiš-
kia tik prieš Amerikos Lietuvių
Tarybą.

(Pabaiga)

— Dėkui poniams: Bronei
Yenkeliūnienėi iš Miami, Flori-
doje, ir Adelei Kazanauskienėi
iš Urbanos, Illinois, už anksty-
vą prenumeratų pratęsimą ir
už tą progą atsiųstas aukas Nau-
jienų paramai. Dėkui tautiečiai
iš Burbank apylinkės, atkreipu-
siam savo dėmesį į Naujienas
ir jas užsisakiusiam vieneriems
metams.

— Ponia Antonija Noviskis iš
Marion, Ind., dvigubai parėmė
Balfo šalpos darbus. Ji dalyva-
vo Balfo metiniame piknike ir
laimėjo \$25 Taupymo laktų
dovanotą Standard Federal Tau-
pymo ir Skolinimo B-vės. Tą
laktą ji paaugojo per Balfo lie-
tuvių šalpai. Balfo centras ir
skyrė rėmimą bei planuoja sėk-
mingai praversti rudeninį va-
jų.

— Ponia Sue Alverth iš Hi-
ckory Hills pasakojo Southtown
Economist korespondentei Joy-
ce Macey apie lietuviško kuge-
lio kepimą ir davė Lietuvoje
gimusios ir augusios savo pro-
senelės receptą. Reportažas ir
receptas atspausdintas rugpiū-
čio 17 d. laidoje kartu su po-
nios S. Alverth ir jos gaminto
kugelio nuotrauka.

— Baltimorės Karaliaus Min-
daugo lituanistinė mokykla vei-
kia prie Lietuvių parapijos. Mo-
kyklos vedėja yra Kristina Če-
sonienė, 9909 Windflower Dr.,
Eliot City, MD. 21043. Ga-
vė informacijos mielai skelbi-
me visų mokyklų mokslo metų
pradžią ir kitas svarbias žinias,
pvz. apie veikiančias nemokan-
čių lietuviškai klases, tikslu su-
tartinai veikiant panaikinti li-
tuanistinę analfabetizmą.

— Cicero, lituanistinių mo-
kyklų mokinių tėvų susirinki-
mas svarbiais reikalais bus
rugpiūčio 26 d., 7 val. vak. šv.
Antano Lietuvių parapijos sa-
lėje. Mokyklos vedėjas yra J.
Jokubka, o tėvų komiteto pirm.
K. Razma.

— Illinois valstijos loterijoje
rugpiūčio 18 d. Bonanza trauki-
me laimėjo 83, 978 ir 8312,
spalva geltona. Grand Prix trau-
kime laimėjo 49, 35, 46, 6400 ir
21967, spalva žalia.

* Vytautas F. Beliajus suda-
rė rinkinį straipsnių iš lietuvių
gyvenimo bei buities ir papro-
čių 2-je Nepriklausomybės de-
kadoje. Dalis tų straipsnių bu-
vo lietuvių spaudoje apie 1930
m., dalis liečia Lietuvos žydus.
Iliustruota knyga anglų kalboje,
pavadinta "Ona", bus išleista
folkloro žurnalo Viltis 36-se me-
tinės rugpiūčio 22 d. iki tol užsi-
sakiusiems knyga kainuoja 2.50
dol., vėliau kainuos \$4. Užsaky-
mus prašoma siųsti dabar: V.F.
Beliajus, P. O. Box 1226, Den-
ver, CO. 80201. (Pr.)

— Chicago Anglijos-Britanijos
Lietuvių klubas rengia piknika-
gegužinę rugpiūčio 21 d., sek-
madienį, Vyčių salėje. Pradžią
12 val. Laukiam visų narių ir
svečių. (Pr.) Klubų valdyba

— Naujienose galima gauti
Viktoria Karoso knygą "Lietu-
vos ryšys su Amerika." 176 psl.,
\$3.00. Persiuntimui paštu rei-
kia pridėti dar 50 centų.

— Dail ir Ponia Vaitiekūnų
išleistiuvė į Floridą ruošiamos
š.m. rugpiūčio mėn. 26 d. (penk-
tadienį), 7 val. vak. Šaulių Namuo-
se, 2419 W. 43rd St. Tuo pačiu
bus pristatyta visuomenei V.
Vaitiekūno parašyta knyga ir jo
vėliausi dailės darbai. Bus atli-
nkama programėlė: Atskirti pa-
kvietimai nebus siunčiami. Įėjimas
—auka, kavgos išleidimui.
Maloniai kviečiama visuomenė
atsilankyti. (Pr.)

— Ruošimo komitetas

— Kiekvienas lietuvis gali ap-
sidrausti grynė nuo \$100 iki
\$10,000 Susivienijimo Lietu-
vių, Amerikoje (SLA) organi-
zacijos. Vaikams ir jaunuoliams
pigi TERM apdrauda: \$1,000 tik
už 3 dol. metams. Jiems yra ir
Taupomoji — E. J. downent apdrauda
mokslo arba studijoms. Klaus-
kite apie grupinę Akcidentalę
apdraudą organizacijų na-
riams — tik \$2 už \$1,000 ap-
draudą. Dėl šių ir kitokių in-
formacijų skambinkite Kristi-
nai Austin % Naujienos
Tel. 421-6100. (Pr.)

— LB (R) Vid. Vakarų Apy-
gardos Valdyba š. m. rugpiūčio
21 d., sekmadienį, rengia links-
mą gegužinę p. O. Erzugulie-
nės sode, 8274 S. Kean Ave.,
prie Lietuvių Tautinių kapinių.
Veiks baras ir virtuvė, gros A.
Ramonio orkestras. Pradžią
12 val. dienos. Kviečiame vi-
sus! (Pr.)

— Autobusai į Lietuvių Tau-
tines kapines eis sekmadieniais
nemokamai iki Darbo Dienos
Nuo Archer Ave. ir Harlem
Ave. išeis 11 val. ryto, 12, 1 ir
2 val. popiet. Sustos prie 63-
cios ir Archer, Summit. Iš ka-
pinių paskutinis autobusas išeis
4:30 val. p. p. Informacijų tei-
raukitės kapinių raštineje. Tel.
458-0638. (Pr.)

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

WELDERS — ARC
Experienced in steel stainless and
aluminum. Must read blueprint,
speak and understand English.
Steady work, many benefits.
Apply in person at
650 So. 28th Ave.,
BELLWOOD, ILLINOIS

MECHANIC
SET-UP MAN
Experience desired, 9 paid
Holidays, vacation, sick benefit
insurance. 5:30 A.M. to 3:00
P.M.

LADY LORA COMPANY
8340 S. Birkhoff
Chicago, Ill.
(600 West)
487-9191

ELECTRICIAN
MAINTENANCE
For plant in heavy metals
industry.
Steady employment with all
company benefits.
MUST BE EXPERIENCED
MUST READ, WRITE AND SPEAK
ENGLISH.

R. LAVIN & SONS, INC.
3426 S. Kedzie Ave., Chicago.
(Equal Opportunity Employer)

MAINTENANCE MECHANICS
For plant in heavy
metals industry.
Applicants must have well
rounded mechanical background of
conveyor systems, overhead cranes,
hydraulic systems and other
plant machinery.
Welding experience also required.
R. LAVIN & SONS, INC.
3426 S. KEDZIE AVE.
An equal opportunity employer

SLITTER OPERATOR
STAINLESS STEEL
For leading stainless steel service
center... Fringe benefits.
Contact Ed Oliver.
STAINLESS SALES
CORP.
5819 W. Ogden Ave.
Cicero, Ill.
656-7650

MACHINISTS
JOURNEYMEN
Clean, modern plant needs versatile
machinists.
Excellent benefits include: paid in-
surance & pension plan, 10 paid holi-
days and other liberal benefits.
Apply in Person
9 A.M. to 3 P.M.
DURA — CONTAINERS
7300 S. Narragansett
Bedford Park, Ill.
An Equal Opportunity Employer

MECHANICS
SET-UP
MECHANICS
Punch press & fabricating line me-
chanics.
Excellent benefits include: paid in-
surance & pension plan, 10 paid holi-
days and other liberal benefits.
Apply in Person
9 A.M. to 3 P.M.
DURA — CONTAINERS
7300 S. Narragansett
Bedford Park, Ill.
An Equal Opportunity Employer

SLITTER OPERATORS
Some experience operating metal
coil slitters.
2nd and 3rd Shifts.
Start at \$5.36 an Hour to \$6.04 an
Hour in 15 Month.
2nd Shift premium 15 cents.
3rd Shift premium 17 cents.
Excellent benefits.
Must read and write English.
Apply in person.
Ask for Mr. Peterson.
EDGE COMB METALS
3348 So. Pulaski Rd.
An Equal Opportunity Employer

REAL ESTATE

Namai, Zemė — Pardavimui
REAL ESTATE FOR SALE

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

1½ AUKŠTO MŪRINIS, 3 miega-
mieji, du vonios kambariai, gražiai
išlaikytas Marquette Parke.

PUIKI PROGA — geležies išdirbi-
nių krautuvė (Hardware) su namu.
Reikia skubiai parduoti. Labai pelni-
gas biznis.

ŠIMAITIS REALTY
Notary Public
Insurance, Income Tax
2951 W. 63rd St. Tel. 436-7878

BUDRAITIS REALTY
Ivairi apdrauda — INSURANCE
BUTŲ NUOMAVIMAS — parenkam
nuomininkus
4243 W. 63rd St. Chicago
Tel. 767-0600.

REAL ESTATE — OUT OF TOWN
Nuosavybės — kitur
FLORIDA'S MACKLE BROS. INC.
A famous name in Southern Building
Regional Office Cameo Tower Build-
ing
7234 West North Avenue
Elmwood Park, Illinois 60635
Area Code 312 771-8200

ANNA DOCHES
Lithuanian Representative
Siuntiniai į Lietuvą
ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave.
Chicago, Ill. 60632 Tel. YA 7-5980

LIETUVIS
DAZYTOJAS
4612 S. Paulina St.
(Town of Lake)
Daro namus iš lauko ir iš vidaus.
Darbas garantuotas.
Skambinti YA 7-9107
STASYS ŠAKINIS

HELP WANTED — MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių
REIKALINGI
INDUSTRIJŲ
SIUVIMO MAŠINŲ
OPERATORIAI
1-je ir 2-je pamainoje. Turi būti
patyrę. Geras pradinis atlyginimas.
Po pirmo mėnesio įstoti į uniiją.

AMERICAN GUARD — IT MFG.
1240 No. Homan
Tel. 235-6436

RENTING IN GENERAL
Nuomos
PRIE JAUNIMO CENTRO išnu-
muojamas 4 kamb. butas su šiluma,
virtuvės krosnimis ir šaldytuvu, oro
vėsinimu ir skalbimo bei džiovi-
mo mašinomis rūsyje. Tel. 778-8378
nuo ryto iki 3 val. popiet ir nuo 8
val. vak.

MISCELLANEOUS
Įvairūs Dalykai
PARDUDAMAS valgomioj kamba-
rio komplektas — stalas ir 6 apmu-
štos kėdės, viskas beveik nauja, labai
gerame stovyje, išskeliantį mažesni
butą, Teirautis tel. GR 6-2924 rytais
arba 737-1126 popiečiais ir vakarais.

—Lietuvių Pensininkų Sąjungos
valdyba organizuoja savo na-
riams išvyką į gamtą: Illinois
Beach State Park, Zion, rugp.
23 d., antradienį, 9 v. ryto. Bu-
sas išeis nuo Gage Park Field-
house. Prašome bent vieną die-
nį anksčiau paskambinti ir re-
gistruotis pas Karaziją 376-
6342. Juozas Skeivys

—Lietuvių Pensininkų Sąjungos
valdyba organizuoja savo na-
riams išvyką į gamtą: Illinois
Beach State Park, Zion, rugp.
23 d., antradienį, 9 v. ryto. Bu-
sas išeis nuo Gage Park Field-
house. Prašome bent vieną die-
nį anksčiau paskambinti ir re-
gistruotis pas Karaziją 376-
6342. Juozas Skeivys

—Lietuvių Pensininkų Sąjungos
valdyba organizuoja savo na-
riams išvyką į gamtą: Illinois
Beach State Park, Zion, rugp.
23 d., antradienį, 9 v. ryto. Bu-
sas išeis nuo Gage Park Field-
house. Prašome bent vieną die-
nį anksčiau paskambinti ir re-
gistruotis pas Karaziją 376-
6342. Juozas Skeivys

—Lietuvių Pensininkų Sąjungos
valdyba organizuoja savo na-
riams išvyką į gamtą: Illinois
Beach State Park, Zion, rugp.
23 d., antradienį, 9 v. ryto. Bu-
sas išeis nuo Gage Park Field-
house. Prašome bent vieną die-
nį anksčiau paskambinti ir re-
gistruotis pas Karaziją 376-
6342. Juozas Skeivys

—Lietuvių Pensininkų Sąjungos
valdyba organizuoja savo na-
riams išvyką į gamtą: Illinois
Beach State Park, Zion, rugp.
23 d., antradienį, 9 v. ryto. Bu-
sas išeis nuo Gage Park Field-
house. Prašome bent vieną die-
nį anksčiau paskambinti ir re-
gistruotis pas Karaziją 376-
6342. Juozas Skeivys

—Lietuvių Pensininkų Sąjungos
valdyba organizuoja savo na-
riams išvyką į gamtą: Illinois
Beach State Park, Zion, rugp.
23 d., antradienį, 9 v. ryto. Bu-
sas išeis nuo Gage Park Field-
house. Prašome bent vieną die-
nį anksčiau paskambinti ir re-
gistruotis pas Karaziją 376-
6342. Juozas Skeivys

—Lietuvių Pensininkų Sąjungos
valdyba organizuoja savo na-
riams išvyką į gamtą: Illinois
Beach State Park, Zion, rugp.
23 d., antradienį, 9 v. ryto. Bu-
sas išeis nuo Gage Park Field-
house. Prašome bent vieną die-
nį anksčiau paskambinti ir re-
gistruotis pas Karaziją 376-
6342. Juozas Skeivys

—Lietuvių Pensininkų Sąjungos
valdyba organizuoja savo na-
riams išvyką į gamtą: Illinois
Beach State Park, Zion, rugp.
23 d., antradienį, 9 v. ryto. Bu-
sas išeis nuo Gage Park Field-
house. Prašome bent vieną die-
nį anksčiau paskambinti ir re-
gistruotis pas Karaziją 376-
6342. Juozas Skeivys

—Lietuvių Pensininkų Sąjungos
valdyba organizuoja savo na-
riams išvyką į gamtą: Illinois
Beach State Park, Zion, rugp.
23 d., antradienį, 9 v. ryto. Bu-
sas išeis nuo Gage Park Field-
house. Prašome bent vieną die-
nį anksčiau paskambinti ir re-
gistruotis pas Karaziją 376-
6342. Juozas Skeivys

TRUMPAI

— Antanas Dumčius iš Cicero
atsiuntė tokį laiškėlį: "Prašu
siuntinėti Naujienas vienerius
metus p. Jonui Duobai ir Sauli
Ste. Marie, Ont., Kanada, nuordy-
tų adresu. Įdėdu čekį \$35: \$30
už prenumeratą ir \$5 Mašinų
fondui". Sveikindami naują
skaitytoją p. J. Duobą, nuošir-
džiai dėkojame p. A. Dumčiui
už aukas ir už briangiausias da-
lykus kiekvienam laikraščiui —
naujus prenumeratorius. Visi
skaitytojai prašomi remti Nau-
jienas ir jas platinti darant pa-
stangų rasti bent po vieną nau-
ją prenumeratorių. Visi lietu-
viai kviečiami atkreipti į jas sa-
vo asmeniską dėmesį, gerai su-
jomis susipažinti ir pareikšti
savo asmeniską nuomonę jas

Importuoti kristalai, porcelianiniai servizai, gintaro karoliai
ir žiedai, China Rosenthal ir kitos dovanos.
Perkam pašto ženklus bei monetų kolekcijas.
(Prekybininko Estkos šeimos vedamas biznis)
PATRIA CO.
4207 S. Sacramento (kampas Archer ir Sacramento)
Tel. 247-5081

JUBILIEJINIŲ METŲ NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJINIOMS šiemet suėjo 63 metai. Minint tą sukaktį, gerbiant pirmojo
Amerikos lietuvių dienraščio steigėjų bei lietuviškos spaudos pirmu-
s ir atliekant būtinas pareigas amžinam lietuviškos spaudos palaikimui skel-
biame Naujienų platintojų vajus.

"NAUJENOS" viršai stovi ir kovoja už Lietuvos ir pavergtų lietuvių laisvę,
neleidamos ir nedidamos ir sandėris su okupantais ar jų įgali-
niniais.

NAUJENOS palaiko visas lietuvių demokratines grupes, jų bendras insti-
tucijas ir remia visų lietuvių bendrojo darbus bei tikslus.

NAUJENOS atstovauja tyliąsias lietuvių dangumą kaisi pasimetimo, reto-
rikos ir politinių iliuzijų laikais. Jos yra visiems įdomios, naudingos
ir reikalingos, net būtinos. Ne veltui, geros draugijos gūrū Naujie-
nas yra mada. Lai ta mada tampa jas prenumeruoti.

Todėl Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija Jubiliejinių metų progą
skelbdama platintojų vajų kreipiasi į visus lietuvių pasekti lietuviškos
spaudos pirmūnų pavyzdžiais užsiprenumeruojant Naujienas tikslu sudaryti
grandinę tolimiesiems darbas ne tik laikraščio, bet ir visos lietuviškos
taip pat pavergtos Lietuvos ir jos žmonių gerovei, siekiant visuotinio li-
tuviškų reikalų renesanso.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — \$30.00, pusel metų — \$16.00,
trims mėn. — \$8.50, vieneriam mėn. \$3.00. Kitose JAV vietose metams
— \$26.00, pusel metų — \$14.00, vieneriam mėn. — \$2.50. Užsienio-
se — \$31.00 metams. Susipažinimui siunčiama sąrašų nemokamai.
Prašoma naudoti žemlaui esančių atkarpų.

NAUJENOS,
1739 South Halsted St.
Chicago, Ill. 60609

☐ Siunčiu _____ dol. Naujienų prenumeratą, Jubiliejinių
vajaus progą paremdamas lietuvišką spaudą.

☐ Vajaus progą prašu siųsti Naujienas dvi savaites susipa-
zinimui nemokamai ir be jokių įsipareigojimų.

PAVARDE IR VARDAS _____

ADRESAS _____

KNYGA — GERIAUSIA DOVANA
Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietu-
vių gerbūvis, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis.
Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.
Juozas Kapočinskas, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai aplė-
džiant Lietuvą, bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyk-
lose Vokietijoje. 273 psl., kietais drobės viršeliais kaina 4 dol.
Juozas Kapočinskas, IŠEIVIO DALIA. Atsiminimai, Išeivio Dalia
yra natūrali ankstesniųjų atsiminimų tęsia. Tai yra Amerikoje bei-
kuriančio ir patvariai įsikūrusio asmens istorija. Knyga gausiai ili-
struota. 300 psl. Kaina 7 dol.
ČIKAGIETIS ĮSPODŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVŲ.
Autorė buvo Vilniuje, Trakose, Druskininkuose, Kaune, Naudakiuose,
Klaipėdoje ir Palangoje. Vaidzus aprašymai, ką ji ten matė, kokias
kalbas girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 95 psl. \$1.50. Yra taip pat
išversta į anglų kalbą.
M. Žolienko, SATYRINĖS NOVELĖS. Genialaus rusų rašytojo
60 satyrinių novelių, 199 pusl., kaina \$2.
D. Kurašius, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINES UZDANGAS. Au-
toriaus pastaboma neapgauna intencija ir agitpropo propaganda bei
užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliumi.
Prof. P. Pakarklis, KRYŽIUOJUS VALSTYBES SANTYKŲ
BRUOŽAI. 176 psl. dokumentuota istorinė studija apie prūsų likimą.
Kaina \$2.
Vincas Zemašius, LIUBLINO UNIJOS SUKAKTIES PARĄŽAI.
84 psl. Kaina \$1.50.
Be ir kitų leidinių yra gausm
NAUJENOSE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60609
stilkant darbe vėlandomis arba užsakant paštą ir pridodant
čekį ar pinigų poraišį.

**Didžiausias kailių
pasirinkimas**
pasirinkimas
NORMANA
BURŠTEINA
Tel. 263-5826
(istatigos) ir
677-8489
(buto)
185 North Wabash Avenue
2nd Floor Chicago, Ill. 60601

BEST THINGS IN LIFE
Jail Frank Zapols
3208 1/2 W. 75th St.
GA 4-8654
State Farm Life Insurance Company

SKAITYK IR KITAM PATARK
SKAITYTI "NAUJENAS"